

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. în străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **DR. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

O scrisoare. — Increderea în noi înșine. — Cronică economică. — Situația. — Cronică: Urmările acordului, Refacerea creditului. O nouă primă pentru aur. Înființarea unei case de amanet. Noui Bilete de bancă de 500 și 1000 Lei. Moneta metalică.

O scrisoare

(Pentru cei cari vor să desființeze băncile mici țărănești).

Către

Onor. Consiliu de Ad.-ție al „Solidarității”,
asociație de institute financiare ca însoțire.
Sibiu.

Din munca deosebită ce depuneți — de atâta timp — pentru salvarea institutelor financiare din Ardeal și Banat, din interesul și bunăvoința, ce zilnic purtați acestor institute, ne-am convins, că Onor. Consiliu al „Solidarității” este singurul și unicul for ale cărui sfaturi și îndrumări, institutele membre, trebuie să le urmeze și cărora trebuie să se conformeze întocmai ca unor îndemnuri ce izvoresc din sufletul unui părinte bun.

Bazați pe cele amintite și pe bunăvoința ce totdeauna am aflat la conducerea „Solidarității”, în cele următoare — cu sinceritatea cuvenită — Vă descriem situația institutului nostru, rugând sfat și îndrumare pentru viitor.

Institutul nostru s'a înființat la anul 1905 cu scopul de a scoate — din acest ținut — filiala dela „Országos Közponfi Hitelszövetkezet” așezată nu atâta cu do-

rința de a veni în ajutorul Românilor din munții noștri, cât mai ales cu scopul de a ajuta maghiarizarea acestora.

S'a înființat acest mic institut la îndemnul regretatului protopop Dr. Gheorghe Popovici din Lugoj, la a cărui binevoitoare intervenție „Albina” sucursala Lugoj — pe cale de reescont — ne-a pus la dispoziție sume cu cari în timp foarte scurt toți debitorii filialei maghiare din Budapesta și-a replătit — prin noi — împrumuturile avute, iar această filială, ne-a părăsit (și încă pentru totdeauna) satul și ținutul nostru.

În cele de sus am arătat scopul înființării, care a fost ajuns pe deplin.

Cât despre activitatea acestui micuț institut în cursul celor peste 30 (treizeci) ani de existență — credem — ajunge să Vă comunicăm, că nu s'a descris nimic ca dubios și nu s'a făcut nici un proces; iar după ajungerea la valoare a Legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934 debitorii noștri ne-au făcut fală cu regulările lor, despre cecece cu deplină satisfacție ne-a anunțat „Albina” sucursala Lugoj, cum și Banca Națională a României sucursala Lugoj, la cari se găseau cambii ale debitorilor noștri, ca acoperire a sumelor obținute pe cale de reescont.

On. Consiliu va afla din cele expuse, că am avut o clientelă bună, am avut o clientelă, care nu numai a făcut datorii, dar a grijit și de achitarea acestora.

În urma noii Legi bancare, considerând capitalul neînsemnat (Lei 300.000 N. R.) de care dispunem,

existența acestui institut este imposibilă, în urmare cu respectul cuvenit Vă rugăm și cerem sfatul și îndrumarea Dv. asupra lichidării, ce va trebui să facem.

Este părerea Dv. să hotărîm lichidarea încă cu finea acestui an? Care este calea, ce ne sfătuiți să urmăm în această privință, fără a ne expune la prea mari cheltueli?

De încheiere suntem de părere ca marile bănci românești să ia sub scutul și apărarea lor cele peste 10.000 de Români din acest colț de munte, pentruca în lipsurile lor să nu ajungă pe mâini străine.

În așteptarea răspunsului Dv. binevoitor, mulțumind pentru bunăvoința ce totdeauna ne-ați arătat, Vă rugăm să primiți asigurarea respectului ce Vă păstrăm.

Cornereva, 27 Octombrie 1936.

„MUNTEANA“

casă de păstrare, s. p. a.

Increderea în noi înșine.

Situația financiară internațională a trecut de curând printr'o discontinuitate nouă, cu adânci ecouri în stabilitatea structurii sale. Ca oricând în asemenea cazuri, speculanții au început mișcările de după culise. Cu, sau fără justificare corbii parazitismului economic, exercită o influență dezastruoasă cu urmări psihologice de cea mai covârșitoare importanță. Ori elementul psihologic este factorul preponderant care străjuește echilibrul activității omenești. Să ne explicăm.

Franța precum bine se știe a trecut la o măsură financiară care a avut adânci repercusiuni în toată lumea. Țări după țări, indiferent de situația lor economică, au fost nevoite să schimbe frontul spre a face față împrejurării noi create prin atitudinea Franței. Evident că în asemenea situațiune, prea puțini sunt oamenii cari să rămână surzi la sunurile interesate pe cari le lasă unii și alții să circule. Și dintr'o măsură luată pe coasta vestică a Atlanticului un întreg continent se sbate în clocotele șoaptelor. De aici se naște desigur un fenomen de nesiguranță, care pune în mișcare resorturile abstracte ale economiei popoarelor și astfel fără nici o justificare rațională, mecanismul schimbului deraiază, iar lumea aleargă înfrigurată după ceva nedefinit și fără puțință de precizare.

Până la un punct oarecare înfrigurarea aceasta are un substrat justificat. Până la un punct și până la o limită. Peste aceste granițe, orice mișcare desorientată este condamnabilă. În acest caz autoritatea constituită este datoare să intervină pentru a tempera și modera tendințele de exagerare. Dar dacă autoritatea constituită e datoare să intervină, calea pe care urmează să facă această intervenție rămâne să fie bine studiată. O intervenție fără urmări este mult mai rea decât orice neintervenție. Trebuie să ne dăm seama că în asemenea cazuri de turburări economico-financiare intervine partea psihologică a masei, care pornită și deslănțuită numai cu mari prudențe și cu mijloace deosebite mai poate fi stăpânită. Măsura în care psihologia mulțimii intră în joc, depinde evident de încrederea pe care ea o are în forța sa colectivă de toate sensurile. Poporul disciplinat care știe să cântărească lucrurile, nu-și pierde cumpătul niciodată. În această ordine de idei trebuie să admirăm națiunea germană și italiană cari au trecut amândouă prin extrem de grele împrejurări, fără ca măcar un singur moment să-și piardă stăpânirea de sine. Increderea în forțele proprii, în rezistența personală a individului și în energia colectivă a națiunii este factorul care joacă cel mai mare rol în perioade turburi sau excepționale.

Germania și-a impus să trăiască într'un alt fel decât până acuma. Conducătorii Reich-ului au constatat cu durere că orice sforțări ar face în domeniul agricol-zootehnic, țara lor va fi totuși nevoită să importe materii alimentare. Ori toate acestea trebuiesc plătite cu bani scumpi și cu riscul descreșterii acoperirii metalice. Atunci au pășit la gesturi eroice, la măsuri cu substrat de tragedie. Poporul german este îndrumat în primul rând la cumpătare, ceea ce reamintește cumplitele vremuri din timpul războiului. Dar măsura nu este suficient conturată. Cumpătarea trebuie simțită de o schimbare a regimului alimentar. Conducătorii au anunțat că vor înțeții și încuraja cercetările în jurul găsirii alimentelor surrogate, apoi că vor da o deosebită încurajare pescuitului spre a înlocui carnea, recomandă sistemul de alimentare vegetarian etc. etc. Cu toate aceste măsuri revoluționare, nimeni nu și-a exprimat îndoiala, nimeni nu se plânge și mai presus de toate, nu se

speculează nimic. Tot poporul găsește că în lupta care definește existența unei națiuni, nimeni nu are voie să cârtească și mai cu seamă să dezerteze. Un solidarism accentuat împarte între oameni în mod egal binele și răul și oricine ajunge la concluziunea că contra împrejurărilor și mai cu seamă contra naturii, nu există mijloc de înfruntare.

Am amintit în rândul țărilor cari au dovedit stăpânire de sine și pe Italia. Și pe drept cuvânt. Italia a fost încercuită în timpul războiului cu Abisinia de măsuri crâncene în domeniul economic, spre a o sili să abzică dela țelurile sale. Totuși o educație sufletească cum rar s'a văzut, a dus-o la izbândă. De această educație sufletească s'au spart toate valurile de furie cari veniau din rândurile contrariilor.

Există deci situațiuni când o națiune în orice împrejurări s'ar găsi, știe să facă față onorabilă, nu numai eroică, tuturor împrejurărilor. Pentru a dovedi aceasta n'a fost deloc nevoie să ne coborâm pe scara anilor, până în adâncul timpurilor, pe care dacă l-am răscoli am găsi exemple clasice de încredere în sine și de educație sufletească. Am recurs numai la două proaspete și strălucite exemple spre a arăta, că deși fenomenele economice onorabile au câte odată un substrat solid la baza lor, totuși desordinea este evitată. O adâncă intuiție a realului face pe om să vadă lucrurile în adevărata lor lumină și să se ferească de turburările cari pot fi provocate de șoptele interesaiilor și de actele celor slabi de suflet.

Suntem și noi în situațiunea de a face față unor împrejurări deosebite, cu atât mai deosebite cu cât aceste împrejurări de natură economică, sunt dublate de altele de natură politică. Într'adevăr ne găsim în fața frontului monetar creat de Franța socialistă. Nu cunoaștem situația economică la care s'a ajuns în celelalte țări de pe urma acestui fapt. Important este însă pentru noi, că conducătorii au declarat și și-au arătat voința lor de a rămâne unde suntem, cu valoarea întrânsecă a Leului. Cu toate acestea porniri din umbră, speculanți fără scrupule vor să dea lucrurilor alt aspect, spre a-și mări valorile din buzunarele nesățioase. Voința factorilor conducători a fost accentuată, punând în fața pescuitorilor în ape tulburi, legea speculei. Și cu toate acestea prefurile măr-

jurilor au o tendință de urcare. Într'adevăr, în ziarul „Universul“ cu data de 7 Noembrie a. c. sub titlul: „*Prefurile alimentelor în continuă urcare*“, se spune între altele: untdelemnul de floarea soarelui care se vindea cu 24 Lei kg.-ul, s'a făcut 26, 28 apoi 30, iar azi, 33 Lei kg.-ul. Untul de cea mai bună calitate se vindea până mai săptămâna trecută cu 60—64 Lei kg.-ul, azi s'a făcut 80 Lei Kg.-ul. Brânza de burduș și cașcavalul: 68—70 Lei kg.-ul. Nu mai vorbim de articolele alimentare importate, căci aici nu mai există nici un criteriu și nici o barieră“.

Reflecțiunile nu se opresc aici. Cu aceleași cifre reci se arată că se scumpește carnea, laptele, făina, etc. Nu mai vorbim de pește care a devenit luxul exorbitant în alimentație și puțini pot să-i simtă bunătatea. De unde pornește această scumpire a traiului, atunci când normal era să se ieftinească, tocmai pentru că prin noua situație a francului, Leul ca valoare întrânsecă a trebuit să se ridice?

Faptul nu se poate explica decât prin lipsa factorului care definește încrederea prin noi înșine. De cum a devalorizat Franța imediat s'a pornit speculația. S'a zis cu drept cuvânt că dacă Parisul suferă de guturai, strănută Bucureștii. Dar dictonul se aplica mai mult la maimușăreala modei și a franțuzismului. De astădată suntem în cadrul propriilor noastre valori cari n'au nimic a face cu străinătatea.

Guvernul a intervenit fluturând amenințările legii speculei. Evident este primul pas spre a-și manifesta autoritatea. Se pare însă că această lege nu prea a operat, căci a fost totdeauna în vigoare. Poate că tocmai de aceea ea nu mai are putere de amenințare. Dar chiar dacă legea presei își menține prospețimea efectului, nu ea formează factorul decisiv în respectarea mersului normal al schimbului. Încrederea în noi este elementul care trebuie să domine, căci fără încredere în puterile noastre orice intervenție legală este de prisos.

De sigur că elementul primordial prin care se câștigă încrederea în noi, este educația desăvârșită și mai cu seamă independența de gândire și de acțiune. Suntem în fața unei împrejurări deși deosebite, dar relativ fără substrat de amenințare. Ce ne facem dacă ne amenință cataclisme mari ca războiul, sau dacă suntem puși în fața unei si-

tuațiuni care pretinde o atitudine hotărâtă? Și nu trebuie să ne ascundem după deget; această situațiune apare la orizont. Ducele într'un discurs cum numai puțini pot să rostească, ne-a trimis avertismentul *dreptății pentru Ungaria*. Lăsăm la o parte absurditatea că în ce ne privește, am fi făcut vre-o nedreptate Ungariei. Dar dacă ar fi undeva o nedreptate făcută Ungariei ea e de natura pe care a suferit-o și Austria, iar Italia a contribuit cu voluptate la crearea acestei nedreptăți. Dar indiferent de bizara situație pe care și-o crează Ducele, ne este absolut egal în ce fel vede cineva lucrurile cari ne privesc exclusiv. Nu poate nimeni vorbi în contul nostru. Așa este normal să spunem.

Așa este normal să spunem dacă nu ne-ar roade îndoiala provenită dintr'o instabilă forță spirituală. Noi n'am fost obișnuți să biciuim răul și să-l stăvilim pe calea recei judecăți. De aceea nu avem o conduită în gândire; nu avem o forță a adâncurilor sufletești. Este bine să se știe însă că mai presus de orice, încrederea în noi și judecarea profundă a situației ne pot mări puterea de rezistență. Cu o voință educată și cu o psihologie pătrunzătoare a realităților, orice s'ar întâmpla, noi vom rămânea în plinătatea forțelor noastre de existență. Pentru aceasta însă ne trebuie educația necesară și va trebui să o avem, dacă vrem să facem față timpurilor.

ING. GH. BRÂNDUȘ.

Cronica economică.

— In contra tuturor previziunilor pesimiste, făcute de prelinșii cunoscători ai bogățiilor geologice, industria de petrol este în continuă dezvoltare. Pământul se dovedește a fi mult mai bogat decât îl prezintă calculele specialiștilor.

In decursul primului semestru al anului 1936 industria internațională a petrolului, a înregistrat mari progrese, în comparație cu anul trecut. Progresul constă în augmentarea producției, a consumației, a transporturilor, în consolidarea prețurilor și în ameliorarea condițiilor tehnice de exploatarea zăcămintelor de petrol.

Astfel, producția, și vom aminti numai cifrele totale mondiale, pe primul semestru din anul 1936 se evaluează la 874 milioane butoaie. In anul trecut, în semestrul respectiv, producția era de 782 milioane butoaie. Deci, un excedent de 92 milioane de butoaie sau 15 milioane tone, iar în procente, o majorare de 10,8 la sută.

Repartizată pe țări, această producție totală s'ar înfățișa astfel: In fruntea statelor producătoare de petrol este și va rămâne încă multă vreme America de Nord, adică Statele Unite, cu 534,0 milioane de barili. In rândul al doilea vine Rusia Sovietică cu 93,5 milioane barili; în al treilea rând Venezuela, cu 73,3 milioane barili. România își păstrează locul al patrulea, cu 31,8 milioane barili. Renunțăm de a continua cu lista țărilor producătoare. Din datele publicate în ziarul „Excelsior“ din 7 Noemv. 1936, rezultă că toate țările și-au majorat producțiunea, în raport cu anul trecut. Singura excepție o face Peru, a cărui producție s'a redus în primul semestru al anului curent cu circa 200 mii barili. Cea mai mare creștere se observă în Statele Unite, apoi în Rusia, în Irak și în Indiile Olandeze.

Paralel cu această creștere a producției s'a majorat și consumația, cam în proporții identice. In U. S. A., consumația a atins procentul de 10%, iar în restul țărilor consumătoare de pe glob, cam 8%. Din aceasta rezultă, că între producția și consumația de petrol nu există decât un foarte mic decalaj, creșterea stocurilor rezultând probabil din creșterea rezervelor militare.

— Discuțiunile începute la Roma în vederea încheierii unui acord definitiv de plăți, sunt în toiu. Spre a nu întârzia schimburile comerciale între România și Italia, cele două delegații au hotărât încheierea unei convenții provizorii, care va fi preludiul reluării traficului de mărfuri italo-român. Propunerile delegațiilor au fost examinate de guvernele mandante, cari au dat autorizația de a se înjgheba acordul provizoriu. Acest acord a fost semnat și s'a decis a se pune în aplicare pe data de 12 Noembrie 1936. Condițiile esențiale ale acestui acord sunt următoarele:

1. Importul și exportul mărfurilor între cele două țări este admisibil, sub rezerva ca firmele și casele de comerț contractante să se oblige de pe acum de a accepta plățile aferente în condițiile ce se vor fixa prin acordul de plăți, care face, în momentul de față, obiectul negocierelor în curs; 2. în perioada provizorie și din motive tehnice importul în Italia al mărfurilor românești este limitat asupra produselor petrolifere, alte produse neputându-se importa decât în baza autorizațiilor speciale liberate din caz în caz; 3. până la punerea în valoare a acordului de plăți în perspectivă, valoarea mărfurilor importate și exportate va fi vărsate într'un cont blocat de Lei, la Banca Națională a României în București și în lire italiene la Instituto Naționale din Roma.

Noi dorim ca, după graba cu care am aderat la imprudenta aplicare a sancțiunilor economice împotriva surorii noastre Italia, în momentele cele mai grele prin care trecea, acordul recent să fie de o cât mai scurtă durată, spre a se ajunge la o normalizare a raporturilor noastre economice cu vechea noastră aliată.

— Cu excepțiunea Rusiei, Chinei și Turciei, producția mondială de grâu, pe anul 1936/37, este in-

ferioară celei din anul trecut, fiind cea mai scăzută înregistrată dela 1922 încoace. În țările exportatoare producțiunea de grâu din 1936 depășește ușor pe cea din anul trecut, în special în țările din bazinul Dunării și Argentina, însă rămâne totuși printre recoltele cele mai reduse de după războiu. Din contră, producția de grâu în țările importatoare este cu mult inferioară față de anul 1935, precum și anilor anteriori 1934, 33, 32. Dacă ținem seama de stocurile vechilor recolte cari existau în țările exportatoare la începutul campaniei curente, vom constata, că disponibilitățile pentru export pe 1936/37 sunt reduse cu 20 milioane chintale în comparație cu situația din anul trecut, înfățișându-ni-se ca cele mai scăzute de după războiu. Aceste disponibilități sunt socotite la 183 milioane de chintale, din cari 67 milioane sunt rămase din vechile recolte.

Pe de altă parte se prevede, că nevoile țărilor importatoare din Europa vor crește, față de anul trecut cu circa 18 milioane.

Din stocurile vechilor recolte se va întrebuința o cantitate de circa 32 milioane chintale. Astfel se poate conchide, că massa brută a stocurilor nevândute, care a stângenit foarte mult piața internațională a grâului este pe punctul de a fi absorbită. După calculele Institutului Internațional de agricultură din Roma, reducerea stocurilor considerabile de altădată de grâu nu se datorește intensificării cererii ci reducerii producțiunii din ultimii patru—cinci ani, cauzată de seceta grozavă din 1933 în America de Nord și de rugina din 1935. Totuși, vom afirma noi, dacă cererea de consum s'a mărit, înseamnă că puterea de achiziție a țărilor importatoare din Europa a crescut și că ne găsim, în preajma unui început de prosperitate economică a țărilor industriale.

— În ultima ședință ținută în săptămâna trecută, Delegația Economică a Guvernului a examinat repercusiunile devalorizărilor monetare recente exterioare asupra prețurilor și eficacitatea măsurilor luate pentru combaterea speculei. Deocamdată s'a constatat că, în urma măsurilor ce au fost luate la timp de autorități, prețurile în interior nu au suferit urcări după urma fenomenelor valutare străine, iar legea pentru prevenirea și combaterea speculei, atară de câteva cazuri fără ecou, nu a fost nevoie să fie aplicată. Delegația Economică a luat în considerare și cercetare măsurile întreprinse de Ministrul Finanțelor în vederea extinderii și intensificării culturii inului și a cânepii, aprobându-le în întregime. Deasemenea s'a mai aprobat importul unei cantități noi de bumbac țărănesc în valoare de 50 milioane Lei, prin Centrala Cooperativă.

În ce privește chestiunea compensațiilor, după discuțiuni ample, Delegația Economică a Guvernului a avizat asupra menținerii regimului de compensații actualmente în vigoare, fixat la 26 Noemvrie 1935. Pentru lichidarea compensațiilor acordate fără termene dinainte stabilite, în lăuntruul căroră să se execute acele compensații, Delegația a decis să se dea un termen general până la 1 Februarie 1937, în care

interval toate compensațiile acordate să fie duse la îndeplinire. Delegația s'a mai ocupat și cu Legea Minelor hotărînd a se aduce o lege interpretativă a art. 262 din acea lege, cu privire la plata primelor producătorilor de aur. S'a mai hotărît întocmirea unui decret pentru prelungirea legii de încurajare a industriei naționale, pe încă un an, adică până la 31 Decembrie 1937.

— Din datele statistice cu privire la piața lemnului românesc publicate de ziare rezultă, că exportul acestui bun economic a început să fie tot mai activ. În primele opt luni ale anului curent, am exportat o cantitate de 694.000 tone, față de 589.078 tone, câte s'au exportat în perioada de timp corăspunătoare din anul trecut. Cererile se intensifică din ce în ce mai mult, în special din Anglia și Germania, care cumpăra aproape toate stocurile de cherestea. Am pierdut piețele din Orient, dar se pare că le-am câștigat pe cele din apus. Înmulțirea comenzilor externe a determinat o urcare de 25% asupra prețului pe piața internă. Este semnificativ chiar faptul, că marile întreprinderi forestiere au suspendat toate vânzările pe piața internă, iar micile fabrici de cherestea, cari până acum satisfăceau nevoile consumului intern au început să execute comenzi pentru export. Deși cota cu care România participa în trecut la exportul mondial de lemn a scăzut, totuși afacerile cu lemnul se prezintă în condiții foarte bune, grație următoarelor împrejurări: câștigarea de noi debușuri și, în deosebi, calităților superioare a lemnului românesc, cari îl fac să concureze cu deplin succes lemnul de proveniență rusească și iugoslavă.

— Pe cele dintâiu nouă luni ale anului curent, statistica oficială a comerțului nostru exterior înfățișează o situație mai mult decât mulțumitoare. La finea lunii Septemvrie Importul este de Lei 8.575.364.000. Exportul este de Lei 13.444.515.000. Deci soldul *activ* este de Lei 4.869.151.000.

Pentru epoca corăspunătoare din anul precedent, soldul activ a fost de 3.346.670.000 Lei. În anul acesta s'a mărit cifra exportului, dar a crescut și importul. Aceasta denotă o înviorare a comerțului nostru exterior, în general. Excedentul la export se datorește cantităților mari de cereale, pe cari le-am avut la dispoziție în anul curent pentru export. Din cele optsprezece țări, cu cari aveam în anul trecut bilanța comercială pasivă, în anul acesta situația s'a ameliorat în așa fel, că a întrecut cele mai optimiste previziuni, numărul statelor față de cari suntem în deficit fiind de abia de opt. Situația comerțului nostru exterior s'a ameliorat, foarte mult, în special cu Anglia, Belgia, Cehoslovacia, Danemarca, Elveția, Franța, Polonia, Turcia, Brazilia, Canada, Argentina etc. S'a înrăutățit situația cu Germania, cu Italia și cu Austria.

— În legătură cu refacerea creditului, pentru care s'a depus în ultimul timp eforturi laudabile din partea celor chemați, aflăm că Comisiunea însărcinată cu reglementarea Comerțului de bancă și pentru evidența creditului, în ultimele ședințe a hotărît urmă-

toarele: înființarea de bănci sub firme *individuale* nu mai sunt admise pe viitor. Numărul reprezentanților băncilor în Consiliul Superior Bancar să fie sporit dela 4 la 6, între cari băncile mari, mijlocii și mici vor avea câte doi reprezentanți. În acest Consiliu vor mai intra doi magistrați, ca reprezentanți ai Ministerului de justiție și câte un reprezentant al Ministerului de Finanțe și Comerț și Industrie. Deocamdată s'a renunțat — și bine s'a făcut — la *obligativitatea fuzionării* băncilor prevăzute în vechea lege. În ce privește evidența creditului, s'a decis ca toate creditele acordate de băncile din Capitală să fie comunicate direct biroului de informații care este în curs de înființare, iar cele acordate de băncile din provincie vor fi comunicate biroului central prin sucursalele Băncii Naționale. Plafonul, până la concurența căruia se va putea acorda credit, s'a fixat la două treimi din capitalul deplin vărsat.

S. P

Situația.

Lucrările comisiunilor de pe lângă Ministerul de finanțe și Banca Națională au continuat în săptămâna aceasta.

Importante hotărâri a adus Comisiunea pentru înființarea Caselor de împrumut pe amanet. Astfel, Comisiunea a avut în vedere de a se realiza menirea socială și economică a Caselor de împrumut pe amanet, punându-se la dispoziția populației nevoiașe un credit pe termen scurt cu dobândă minimală.

Cât privește funcționarea Caselor de amanet, Comisiunea a hotărât, că ele vor funcționa sub controlul Statului, în toate orașele principale din țară. Se vor bucura de un concurs deosebit din partea Statului. Capitalul acestei instituții va fi de Lei 50 milioane, la început. Avându-se în vedere că i se va asigura un reescont important, fondul de rulment va fi cu mult mai mare.

Se va percepe dela împrumutători o dobândă care nu va trece decât cu $2\frac{1}{2}$ —3 la sută peste taxa de scont a Băncii Naționale. Restituirea obiectelor depuse în garanție — după un termen de 45 sau 60 zile dela scadență — va fi garantată.

S'a acordat o importanță deosebită chestiunii scoaterei la licitație a obiectelor sau efectelor depuse. Efectele și acțiunile vor fi vândute prin sindicatul bursei. Obiectele vor fi scoase la licitație publică care se va ține — obligator — în prezența comisariatului guvernului de pe lângă instituție.

Licitațiile vor fi anunțate cu 20 de zile înainte de efectuare, iar obiectele vor fi expuse la dispoziția concurenților, cu două săptămâni înainte de termenul vânzării.

Legea va mai prevedea că — chiar cinci zile după licitație — proprietarii obiectelor le vor putea scoate plătind, în afară de suma împrumutată și dobânzile, cheltuielile prilejuite de licitație.

Problema creditului agricol, care ocupa un loc de frunte în cadrul preocupărilor de organizarea creditului, a fost deasemenea luată în discuție de către comisiunea respectivă însărcinată cu studierea reorganizării creditului agricol.

În ședința acestei Comisiuni dl ministru al cooperăției Mihail Negură, a arătat obiectivele ce trebuiesc avute în vedere în cadrul acțiunii de reînviore și organizare a creditului agricol, preconizând unificarea instituțiilor de credit pentru ca în felul acesta pătura țărănească să găsească în mod lesnicios, creditul necesar de investiție și de producție.

Mai departe dl Ministru Negură a combătut propunerea făcută într'o ședință trecută, ca să nu se acorde credite noi agricultorilor cari au intrat în conversiune. D-sa a arătat că toți plugarii — indiferent dacă au beneficiat sau nu de conversiune, trebuie să se bucure de noi credite.

În principiu, comisiunea a stabilit că în noua lege nu va fi făcută nici o diferență între agricultorii cari beneficiază de legea pentru lichidarea datoriilor agricole și ceilalți.

Chestiunile puse în discuție de dl ministru al cooperăției Negură, trebuiesc studiate cu mai mult interes de către domnii membrii ai Comisiunii pentru reorganizarea creditului agricol.

Reforme noi, greu de pus în aplicare și experiențe dăunătoare economiei naționale, mai bine să fie evitate dela început.

Cel mai însemnat eveniment întâmplat în săptămâna aceasta, îl constituie fără îndoială — hotărârea guvernului cu privire la reevaluarea monedei metalice.

În legătură cu ultimile evenimente din lumea internațională a monedei, era de prevăzut o nouă emisiune de monede, care să alimenteze suficient piața noastră, însă fără a reduce cu nimic valoarea Leului.

Dealtfel, prin comunicatul consiliului de miniștri se precizează că nu se aduce vreo modificare regimului monetar în vigoare. Nici de o devalorizare nu poate fi vorba.

Guvernul a legalizat o stare de fapt care nu constituie câtuș de puțin o devalorizare a monedei, valoarea acesteia rămânând cea actuală.

Prin această măsură se urmărește o reînviore a exportului, a creditului și a pieții în general, fără ca obiectele de primă necesitate să se scumpească mai mult.

Cu această ocaziune dl ministru de finanțe M. Cancicov a făcut următoarele declarațiuni:

Pentru a înțelege rostul măsurii luate e necesar să fac un mic expozeu asupra împrejurărilor, cari au precedat și determinat acest act, care, din primul moment, țin să accentuez nu are și nu poate avea nici o legătură directă sau indirectă cu problema acordurilor monetare cunoscută sub numele de devalorizare monetară.

În cursul anului 1936, s'a produs o ameliorare a situației economice și financiare interne, datorită acțiunii conjugate a politicii financiare cumpătate care a asigurat echilibrul bugetar, precum și a intensificării exportului nostru.

Intensificarea exportului și implicit mărirea excedentelor balanței comerciale, a influențat în mod favorabil situațiunea balanței de plăți, care a avut ca efect o majorare a stocului de devize de cari dispune actualmente economia românească.

În mod normal o intrare masivă de devize, întârește nu numai situațiunea monetei, dar și pozițiunea tehnică a institutului de emisiune prin mărirea posibilităților de acțiune ale acestuia pe piața internă.

Având în vedere însă, că în urma generalizării acordurilor de plăți cea mai mare parte a devizelor obținute în schimbul exportului nostru se găsesc blocate, datorită afecțiunii speciale la cari ele sunt supuse prin aceste acorduri, ele nu pot fi utilizate în mod liber, fie pentru cumpărare de aur, fie pentru a servi drept acoperire statutară.

Datorită acestor împrejurări anormale, intrările masive de devize cu toate că din punct de vedere economic și monetar constituiesc un factor de întărire indiscutabil, în loc de a ușura pozițiunea institutului nostru de emisiune o îngreuiază din punct de vedere tehnic, deoarece Banca Națională a României este obligată să facă noi emisiuni pentru a achiziționa devizele fără însă a le putea utiliza drept acoperire a acestor emisiuni.

Necesitatea reevaluării aurului.

Independent de aceasta, în urma introducerii primei de 38 la sută la devize și a deciziei din 27 Iunie 1936, de a plăti și la aur această primă, Banca Națională a României se găsește în fața unei anomalii, care în acelaș timp constituie pentru ia o nouă îngreunare. Întrădevăr Banca Națională a României este obligată să plătească pentru aurul cumpărat prețul de Lei 153.333 de fiecare kgr. adică Lei 111.111 cât rezultă din paritatea legală, plus prima de 38 la sută.

Deoarece însă Banca Națională nu a fost autorizată până în prezent să contabilizeze stocul său de aur, la prețul lui actual de cumpărare, aurul pe care ea îl deține sau achiziționează a rămas contabilizat la prețul de Lei 111.111, ceea ce are ca efect o îngreunare suplimentară și nejustificată a posibilităților ei de acțiune.

Pentru a pune capăt acestei situațiuni anormale, din care rezultă o diferențiere între prețul aurului ce se cumpără și prețul lui de contabilizare, diferențiere care ar fi trebuit remediată dela început, am propus a se autoriza Banca Națională să evalueze aurul de care dispune la prețul de Lei 153.333 de fiecare kgr. aur fin.

Utilizarea plusvalutei.

Plusvaluta rezultată în urma acestei operațiuni contabile, revine în mod automat statului, atât în baza

faptului că această sporire rezultă dintr'o măsură luată de Stat, cât și în baza uzului consacrat în toate țările, inclusiv România, cari au realizat asemenea operațiuni.

Profitând de această ocaziune am propus să se lichideze din plusvaluta realizată o serie de datorii recente ale statului către Banca Națională și să se creeze un fond pentru acoperirea diferențelor de curs și a cheltuelilor în legătură cu comerțul devizelor cari însumează un total de circa 945 milioane Lei.

Soldul net al plusvalutei urmează a fi utilizat pentru necesitățile imperioase de înzestrare a armatei, pentru care și bugetul ordinar al statului a făcut în cursul ultimilor doi ani număroase și importante sacrificii.

Data fiind conjunctura politiceia internațională, mijloacele astfel obținute pe cale bugetară sunt încă inferioare nevoilor urgente și se cer complectate cu resurse suplimentare, astfel că suntem nu numai îndreptății, dar chiar obligați de a profita de acest prilej pentru a aduce o nouă contribuțiune pentru rezolvarea acestei probleme de interes național.

Statul își plătește datoriile la B. N. R.

Paralel însă cu această măsură, preocupați fiind de întărirea continuă a institutului nostru de emisiune, tezaurul va restitui din mijloacele sale, avansul temporar de 2 miliarde Lei pe care îl datorează Băncii Naționale a României.

Astfel prin adoptarea măsurilor propuse de noi care în fond constituiesc o normalizare a unei situațiuni existente, poziția tehnică a institutului nostru de emisiune și implicit a monedei noastre se întărește, nu numai prin urcarea stocului nostru de acoperire, ceea ce va majora simțitor procentul de acoperire aur și prin aceasta mijloacele de acțiune ale Băncii Naționale a României, dar și prin rambursarea către Banca Națională sub diferite titluri a aproximativ 2.945 milioane Lei.

În concluzie operațiunea realizată, fără a aduce nici o schimbare regimului legal de reglementare a comerțului de devize, nici a primelor actualmente în vigoare, corespunde unor necesități de ordin tehnic pentru institutul de emisiune și prezintă o serie de avantaje cari fac posibilă o mai rapidă înlăptuire a programului de înzestrare a armatei.

Operația nu constituie o devalorizare, ci o întărire a monetei.

După cum rezultă din cele expuse mai sus, operația pe care am efectuat-o nu constituie sub nici o formă o devalorizare legală întrucât nu aduce nici o atingere și nici o modificare a situației actuale a cursului devizelor și monetei naționale — fericit adoptată la nevoile comerțului intern, extern, pe care dimpotrivă, o consolidează și o întărește.

Am făcut această operațiune de pură tehnică cum am arătat mai sus, nu numai în convingerea că

servim marile interese ale țării în clipa de față dar și cu grija permanentă să nu vătămăm cu nimic economia privată și echilibrul bugetar.

Dovada cea mai strălucită că am început bine și că am formulat clar măsurile dictate de considerațiile expuse rezultă din unanimitatea aprobare, obținută după matură chibzuință, dela toate forurile care fiind chemate să se pronunțe au examinat problema cu tot simțul răspunderii.

Am fost în pozițiunea fericită de a întruni aprobarea dlui Constantin I. C. Brătianu, șeful partidului național liberal alături de a șefului guvernului, a întregului consiliu de miniștri și a consiliului Băncii Naționale a României, care a dat mandat dlui guvernator al Băncii să semneze convenția de punere în aplicare a Inaltului Decret Regal.

La această oră vă pot comunica că am semnat această convenție cu Banca Națională.

Pentru a înțelege întregul mecanism al operațiunii vă pun la dispoziție chiar de acum textul jurnalului consiliului de miniștri, al decretului respectiv, al convenției cu Banca Națională și al Jurnalului prin care ca o măsură necesară și complimentară s'a decis interzicerea aprobării de noi exporturi în compensație, în afară de listele A și B și chemarea la o scadență de executare până la 1 Februarie 1937, a tuturor aprobărilor date până în prezent, în afară de listele A și B.

Sunt sigur că presa întreagă va servi și de data aceasta cu aceeași înțelegere și patriotism ca și în trecut interesele naționale și că va contribui în cea mai înaltă măsură ca opinia publică corect informată să aprecieze la justa lor valoare măsurile luate, cari sunt de natură să asigure prin consolidarea situațiunii actuale a monedei naționale atât echilibrul bugetar, cât și necesitatea de a se împlini fără alte jertfe fiscale nevoile înzestrării armatei, a terminat dl ministru Cancicov declarațiile sale.

op.

CRONICA

Urmările „acordului”. Urmările acordului monetar dintre Banca Națională și Stat nu sunt încă clare. Forma în care a fost făcută operația a produs multă confuzie și lumea nu e încă bine lămurită asupra adevăratei semnificații a acestei operații.

Deocamdată, piața e calmă, Bursa e și mai calmă, iar măsurile contra speculei încă n'a trebuit să fie aplicate, cu toate amenințările.

Mai mult, nimeni nu poate să aibe nimic împotriva recunoașterii unei situații de fapt din partea B. N. R. Prima de 38% care există de o jumătate de an, a fost doar consfințită.

Trebue să recunoaștem, încă odată deosebita abilitate cu care s'a făcut această „recunoaștere”.

Singura dificultate este problema juridică pe care o studiază acum confenciosul ministerului de finanțe în legătură cu „plata în Lei stabilizați”...

Refacerea creditului. „Operația” guvernului, dela sfârșitul săptămânii trecute, a atras atenția cercurilor economice dela problema refacerii creditului

— mai mult chiar, unii s'au grăbit să spună — că această operație a reușit și va reuși pe lângă alte rezultate și să dea un impuls deosebit creditului. Nu cumva a restabilit încrederea ?

Ultima ședință din săptămâna trecută a Comisiunii pentru „refacerea creditului”, s'a ocupat pe larg de garantarea depunerilor în bănci, de evidența creditului și de creditul special prin casele de împrumut pe gaj și amanet.

Pentru evidența creditelor, se vor înființa registre speciale ținute pe lângă B. N. R. unde se vor trece toate împrumuturile mai importante acordate de bănci. Ca și pentru această chestiune și pentru problema garantării depunerilor se studiază legile străine ca să se vadă ce s'a făcut în alte părți. Pentru această din urmă se preconizează limitarea primirii depunerilor la mărimea capitalului (s'a uitat că legea bancară actuală se ocupă cu problema aceasta ?).

În continuare s'a discutat problema fuziunilor bancare menținându-se principiul neobligativității lor. Deasemenea s'au prevăzut unele modificări ale Consiliului Superior Bancar. Problema evidenței creditului, deși se discută de multă vreme, nu a fost încă definitiv pusă la punct. Deasemenea s'a menținut punctul de vedere al actualei legi bancare prin care băncile nu pot fi firme individuale.

O nouă primă pentru aur. Luni, 9 Nov. 1936, „Monitorul Oficial” a publicat un jurnal al Consiliului de Miniștri, prin care se acordă prime „pentru stimularea producției de aur”. Primele acordate nu înseamnă mult lângă primele vechi, acum legalizate, dar e un început care promite.

Infiițarea unei case de amanet. După falimentul „Muntelui de Pietate”, Capitala a rămas fără o casă de amanet, la dispoziția tuturor speculanților. Actualmente, printr'un decret-lege, guvernul intenționează infiițarea unei astfel de case, cu un capital de 50.000.000 Lei, această casă, asupra căreia nu se cunosc încă amănunte — va înființa în termen de 6 luni sucursale în toate orașele țării. „Refacerea creditului” cu adevărat.

Noui Bilete de bancă de 500 și 1000 Lei. Se vor pune foarte curând în circulație noi hârtii de 1000 și 500 Lei. Ziarele spun că acest fapt ar fi o „urmare a acordului dintre Banca Națională și guvern”. Noi nu vedem legătura logică între aceste două fapte.

Moneta metalică. Citim în ziare că se vor pune noi monede metalice în circulație și mai ales se vor schimba prea mult falsificatele piese de 100 Lei.

Cu această ocazie și în legătură cu „importanta operație financiară a guvernului” e interesant de arătat cantitatea de monedă metalică divizionară în circulație în țară. Pentru introducerea, e de amintit că legea monetară din 1929, prin care s'a decretat stabilizarea, limita emisiunea de monedă divizionară la 3,5 miliarde. În fapt, circulațiunea a fost în milioane Lei:

1929	Decembrie	420	1935	Decembrie	3.567
1930	„	1.454	1936	Ianuarie	3.508
1931	„	2.653	1936	April	3.759
1932	„	3.681	1936	Mai	4.174
1933	„	3.653	1936	Iulie	4.325
1934	„	3.599			

Și desigur că va mai urma.